

STUDENCI UCZELNI PAŃSTWOWYCH O PERSPEKTYWACH SŁUŻBY WOJSKOWEJ, WOJSKU I OBRONNOŚCI. KOMUNIKAT Z BADAŃ

ABSTRAKT

W artykule przedstawiono wybrane wyniki badania studentów dotyczącego ich planów związanych z podjęciem służby w wojsku, w służbach mundurowych, a także zainteresowania formułą ochotniczego szkolenia wojskowego realizowanego w czasie studiów. Większość studentów polskich uczelni państwowych (studia dzienne) deklaruje patriotyzm, zaufanie do wojska i szacunek dla żołnierzy WP. Badani uważają ich za dobrze wyszkolonych i przygotowanych do walki w obronie ojczyzny. Około połowa respondentów popiera poszczególne decyzje rządu zmierzające do wzmocnienia potencjału obronnego Polski. Około 15% studentów rozważa zawodową lub terytorialną służbę wojskową, a 30% jest wstępnie zainteresowanych udziałem w ochotniczym szkoleniu wojskowym dla studentów w ramach programu Legia Akademicka.

SŁOWA KLUCZOWE

studenci, służba wojskowa, wojsko, obrona terytorialna, szkolenie wojskowe, Legia Akademicka, patriotyzm, postawy patriotyczne, polityka obronna.

Niniejszy artykuł przedstawia wybrane wyniki badania studentów dotyczącego ich planów związanych z podjęciem służby w wojsku, w służbach mundurowych, a także zainteresowania formułą ochotniczego szkolenia wojskowego realizowanego w czasie studiów. Ponadto zbadano stosunek respondentów do polityki obronnej państwa i wybranych decyzji władz w tym obszarze. Uzyskane wyniki mogą także stanowić przyczynek do odpowiedzi na pytanie o charakter i zasięg występowania postaw patriotycznych wśród młodzieży akademickiej.

1. UWAGI METODOLOGICZNE

W badaniu wzięło udział 2041 polskojęzycznych¹ studentów studiów dziennych uczelni państwowych z całej Polski. Wywiady w projekcie dotyczące szkoleń wojskowych zostały pozyskane metodą CAWI z wykorzystaniem subpanelu internetowego studentswatch.pl, który jest częścią panelu www.swpanel.pl należącego do agencji badawczej SW Research odpowiedzialnej również za realizację badania. Badanie przeprowadzono techniką ankiety internetowej wypełnianej samodzielnie przez respondentów.

Do próby celowo zakwalifikowano badanych, którzy posiadali status studenta studiów stacjonarnych (dziennych) na uczelni publicznej. Byli to zarówno studenci uczący się na jednym, jak i na wielu kierunkach. Wywiady zbierano od 24 czerwca do 7 lipca 2017 r. łącznie wysłano 34 467 zaproszeń, z czego wielkość próby efektywnej wyniosła 2041 (zakładana min. liczebność to 2000). Dla potencjalnego wnioskowania na poziomie populacji polskich studentów przygotowano wagi populacyjne. Zgodnie z ustaleniami, realizacja została przeprowadzona w ten sposób, by wartości wag nie przekraczały 3. Analizy przeprowadzone na zbiorze z włączonym ważeniem obserwacji pozwalają na wnioskowanie populacyjne. Wagi zostały przygotowane metodą brzegową

¹ W zdecydowanej większości są to studenci posiadający polskie obywatelstwo i uprawnieni do podjęcia służby wojskowej.

(objęte ważeniem parametry to płeć; etap studiów; tryb nauki: jednolity magisterski; studia I stopnia; studia II stopnia; typ uczelni: uniwersytety, wyższe szkoły techniczne, wyższe szkoły rolnicze, wyższe szkoły ekonomiczne, wyższe szkoły pedagogiczne, uniwersytety medyczne, wyższe szkoły morskie, akademie wychowania fizycznego, wyższe szkoły artystyczne, wyższe szkoły teologiczne, pozostałe szkoły wyższe, szkoły MON, szkoły MSWiA)². Dobór respondentów miał charakter losowy w warstwach wyróżnionych na podstawie brzegowego rozkładu: płci, etapu studiów i typu uczelni.

2. PATRIOTYZM, STOSUNEK DO WOJSKA I OBRONNOŚCI

POGLĄDY, PRZEKONANIA, WARTOŚCI

Patriotyzm badanych studentów jest zjawiskiem złożonym. Opiera się przede wszystkim na komponentie historycznym – 70% studentów uważa, że jako naród Polacy mogą być dumni ze swojej historii. Równoległe co trzeci z nich (32%) uważa, że patriotyzm powinien przede wszystkim polegać na płaceniu podatków. Krytyczny stosunek do patriotyzmu prezentuje nieco mniej niż jedna trzecia badanych – 30% zgodziło się z twierdzeniem, że patriotyzm na początku XXI w. jest pojęciem przestarzałym. Zdecydowana deklaracja udziału w szkoleniu wojskowym nie wiąże się z wyższym poziomem patriotyzmu. Natomiast osoby zgłaszające wstępne zainteresowanie szkoleniem wojskowym, częściej niż ogół studentów, akceptują twierdzenie, że patriotyzm na początku XXI w. jest pojęciem przestarzałym. W grupie tej większą popularnością cieszy się też pragmatyczna wizja patriotyzmu (patriotyzm jako praca i płacenie podatków).

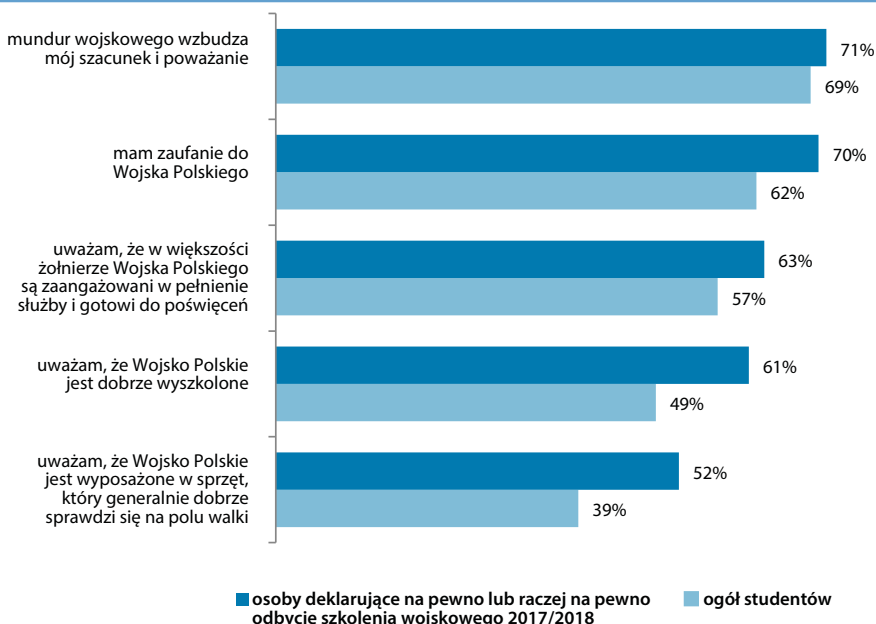
STOSUNEK DO WOJSKA

Blisko u 70% badanych mundur wojskowego wzbudza szacunek i zaufanie, niewiele niższy odsetek (62%) deklaruje zaufanie do Wojska Polskiego i uważa, że żołnierze WP angażują się w pełnienie służby i są gotowi do poświęceń (57%). Według prawie połowy badanych (49%) Wojsko Polskie jest dobrze

² Szacunkowy maksymalny błąd pomiaru na poziomie całej próby to 2,2 p.p. Zbiór danych poddano kontroli formalnej i logicznej. Wszystkie opisane w artykule zależności są istotne statystycznie.

wyszkolone, a zdaniem 39% jest wyposażone w sprzęt, który sprawdzi się na polu walki. Studenci deklarujący udział w którymkolwiek szkoleniu wojskowym w roku akademickim 2017/2018 mają bardziej pozytywny stosunek do Wojska Polskiego i lepiej niż ogół badanych oceniają jego możliwości bojowe, wyszkolenie i kompetencje żołnierzy. Szczegóły przedstawia wykres 1.

Wykres 1. Stosunek do wybranych aspektów funkcjonowania Wojska Polskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań

STOSUNEK DO WYBRANYCH ZAGADNIĘŃ Z ZAKRESU POLITYKI OBRONNEJ

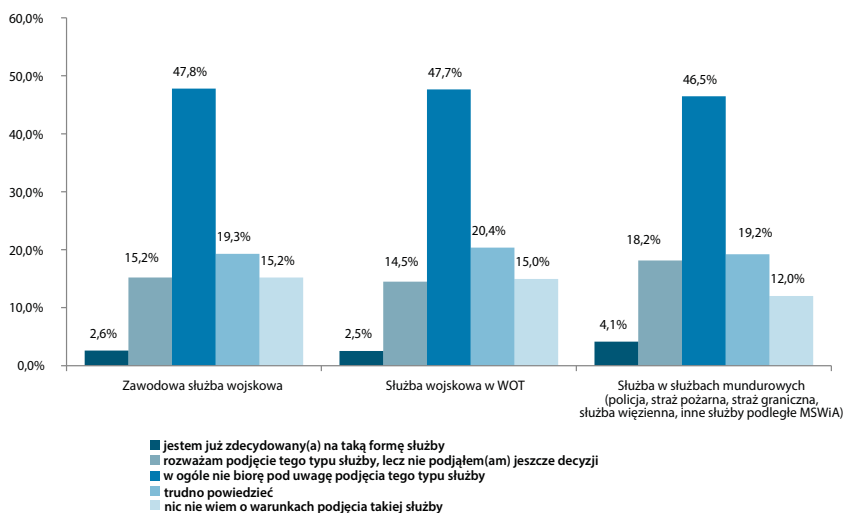
Studenci generalnie mają pozytywny stosunek do polityki w zakresie obronności. Jego miarą jest akceptacja dla poszczególnych decyzji rządów po 2015 r. I tak, od 40% do ponad 50% badanych studentów pozytywnie ocenia decyzje o: lokowaniu zamówień na sprzęt wojskowy u polskich producentów (51%), utworzeniu Wojsk Obrony Terytorialnej (47%), zwiększeniu budżetu obronnego do 2,5% PKB (45%) czy rozmieszczeniu na terytorium RP znacznego kontyngentu wojsk NATO (42%).

3. SŁUŻBA WOJSKOWA I SŁUŻBA W SŁUŻBACH MUNDUROWYCH W PLANACH ŻYCIOWYCH STUDENTÓW

Zainteresowanie podjęciem zawodowej służby wojskowej nie jest w środowisku osób studiujących zjawiskiem masowym, jednak wydaje się to być opcja relatywnie popularna. Zdecydowanych na karierę w wojsku jest 2,6% badanych, a rozważa taką możliwość 15,2%. W ogóle nie jest zainteresowana podjęciem zawodowej służby wojskowej nieco mniej niż połowa respondentów (47,8%).

Zbliżony, tak jak w przypadku służby zawodowej, poziom zainteresowania zaobserwowano w odniesieniu do służby w Wojskach Obrony Terytorialnej (WOT). Zdecydowanych na taką formę kontaktu z mundurem jest 2,5%, a rozważa ją 14,5% badanych. Blisko co drugi ankietowany nie bierze pod uwagę takiej możliwości (47,7%). Szczegóły przedstawia wykres 2.

Wykres 2. Deklaracje podjęcia służby wojskowej lub w służbach mundurowych w okresie kolejnych 2–5 lat*

* N=2019, z analizy wyłączono słuchaczy (studentów) szkół MON, którzy pełnią (pełnili) służbę wojskową i słuchaczy szkół MSWiA

Próbując oszacować liczbę osób zdecydowanych na podjęcie służby wojskowej, przy uwzględnieniu liczebności badanej populacji³, można wskazać na grupę ponad 20 tys. osób zdecydowanych na służbę zawodową. Analogicznie kształtuje się liczba kandydatów do służby w WOT.

W przypadku obu form (zawodowej służby wojskowej i służby w WOT) niemal identyczny odsetek badanych (15,2% i 15%) sygnalizuje, że nie posiada żadnych informacji o możliwościach i warunkach jej odbywania.

Badani są nieco częściej zainteresowani podjęciem służby w służbach mundurowych niż w wojsku. Odsetek zdecydowanych wynosi 4,1%, a rozważających taką możliwość – 18,2%. Różnica ta może być wypadkową ogólnej liczebności służb mundurowych, co przekłada się na możliwości wstąpienia w ich szeregi – w sumie w skali kraju jest ok. 180 tys. funkcjonariuszy, co ponad 1,5 krotnie przewyższa liczbę żołnierzy zawodowych. Mniejszy odsetek studentów deklaruje, że nie ma żadnych informacji na temat możliwości wstąpienia do służb mundurowych (12%) niż ma to miejsce w przypadku informacji o zawodowej służbie wojskowej (15%).

Ponad 59% zdecydowanych na służbę zawodową w wojsku decyduje się również na służbę w WOT. Podobna współzależność zachodzi w przypadku rozważających służbę. Ponad 58% bierze również pod uwagę WOT.

Ogólnie studenci ponad dwukrotnie częściej niż studentki deklarują chęć podjęcia służby wojskowej lub poważnie rozważają taką możliwość. Odsetki zdecydowanych na zawodowstwo wynoszą: mężczyźni – 3,7%, kobiety – 1,7%, a w przypadku WOT: mężczyźni – 3,4%, kobiety – 1,8%. Podobne różnice są widoczne wśród rozważających wojskową służbę zawodową: mężczyźni – 19,5%, kobiety – 12%, a w WOT: mężczyźni – 21%, kobiety – 10%.

Wybory dokonywane przez respondentów pokazują, że służba w WOT jest postrzegana jako odrębny, swoisty jej rodzaj, odmienny od zawodowej służby wojskowej. Warto podkreślić, że odsetek badanych, którzy nic nie wiedzą o możliwości podjęcia jakiegokolwiek formy służby wojskowej jest dosyć wysoki i wynosi około 15%, natomiast co piąty badany nie jest w stanie określić swoich preferencji (odpowiedź „trudno powiedzieć”).

³ Szacowana liczebność populacji odpowiadającej charakterystyce próby – studenci studiów stacjonarnych uczelni publicznych, według danych GUS z 2015 r. wynosi ok. 810 tys. osób.

4. UDZIAŁ W OCHOTNICZYM SZKOLENIU WOJSKOWYM STUDENTÓW W TRAKCIE STUDIÓW

WSTĘPNE DEKLARACJE

Przed zapoznaniem się z planowanymi szczegółowymi warunkami ochotniczego szkolenia wojskowego (czas trwania, wynagrodzenie) blisko 9% studentów zadeklarowało, że weźmie w nim udział na pewno, a 22%, że rozważy taką możliwość i sądzi, że z niej skorzysta⁴.

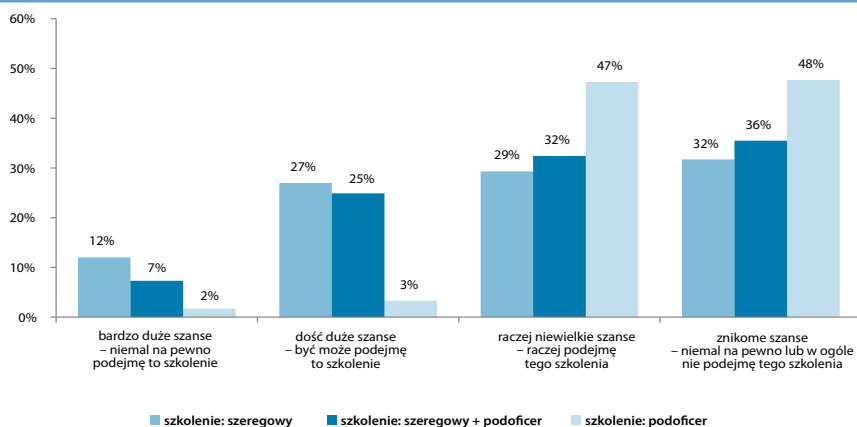
Co czwarty respondent (26%) zastanowi się nad udziałem w tego typu aktywności, ale raczej z niego nie skorzysta, 27% na pewno nie skorzysta z takiej możliwości, a 15% nie jest w stanie jednoznacznie określić swoich planów. Wśród osób, które deklarują, iż raczej na pewno lub na pewno nie wezmą udziału w szkoleniu, co czwarta jako powód podała brak możliwości (25%), a co druga (53%) – brak chęci.

UDZIAŁ W POSZCZEGÓLNYCH FORMUŁACH OCHOTNICZEGO SZKOLENIA WOJSKOWEGO STUDENTÓW W ROKU AKADEMICKIM 2017/2018

Proponowana i przedstawiona studentom formuła szkolenia pozytywnie wpływa na deklarację udziału w tego typu szkoleniu już w roku akademickim 2017/2018. Innymi słowy przedstawione warunki zachęcają do udziału w nim większą liczbę studentów. W przypadku szkolenia na stopień szeregowego 12% badanych stwierdziło, że na pewno wzięłoby w nim udział, a 27% rozważy taką możliwość. Odnośnie rocznego szkolenia łączonego (na stopień szeregowego i podoficera) bardzo duże szanse na swój udział widzi nieco ponad 7% badanych, a dość duże – 25%.

Ogólnie osoby, które widzą bardzo duże szanse swojego udziału w którejkolwiek z form szkoleniowych, stanowią blisko jedną piątą (17,9%) ogółu badanych. Natomiast co drugi respondent (49,5%) określił je jako „bardzo duże” lub „dość duże”. Szczegóły przedstawia wykres 3.

⁴ Pytanie dotyczyło planów na najbliższy rok akademicki 2017/2018.

Wykres 3. Deklaracje udziału w ochotniczym szkoleniu wojskowym studentów w roku akademickim 2017/2018*

* N=2019, z analiz wyłączono słuchaczy studentów szkół MON, którzy pełnią służbę wojskową i słuchaczy szkół MSWiA

UDZIAŁ W POSZCZEGÓLNYCH FORMUŁACH OCHOTNICZEGO SZKOLENIA WOJSKOWEGO STUDENTÓW W PERSPEKTYWIE KOLEJNYCH 2-3 LAT

Wyniki badania wskazują również na utrzymywanie się pozytywnego nastawienia do udziału w szkoleniu wojskowym w kolejnych 2–3 latach. W tym przedziale czasowym ponad połowa badanych szacuje swoje szanse na udział w szkoleniu na stopień szeregowego tylko na 27% lub mniej. Natomiast w perspektywie kolejnych 2–3 lat swoje szanse na poziomie co najmniej 75% deklaruje natomiast zaledwie 6% badanych.

W przypadku szkolenia łączonego (na stopień szeregowego i podoficera w ciągu jednego roku akademickiego) połowa badanych oszacowała swoje szanse na udział w nim w perspektywie kolejnych 2–3 lat na poziomie co najmniej 24%. Natomiast zaledwie 6% określa prawdopodobieństwo swojego uczestnictwa na poziomie co najmniej 75%.

5. CZYNNIKI MOTYWUJĄCE DO PODJĘCIA SZKOLENIA

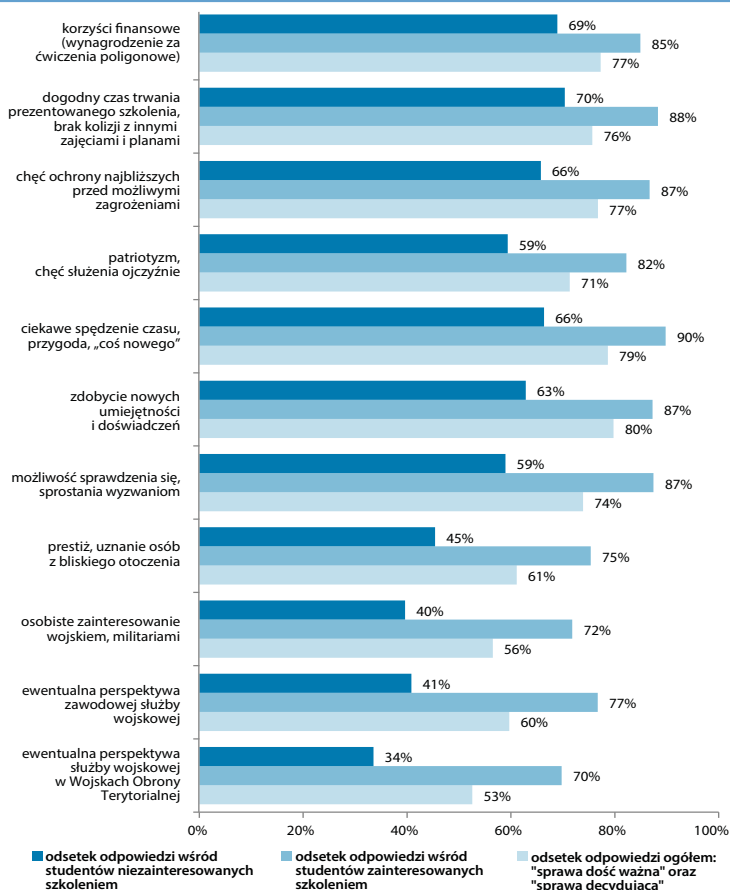
OCENA POSZCZEGÓLNYCH CZYNNIKÓW MOTYWUJĄCYCH DO UDZIAŁU W SZKOLENIU

Ogólnie relatywnie wysoki potencjał motywacyjny posiadają czynniki związane z indywidualistycznym skupieniem na maksymalizacji korzyści, w tym emocjonalnych. Druga grupa, o równie motywującym potencjale, to czynniki

finansowe (wynagrodzenie) i logistyczne (czas trwania, dogodna organizacja). Wśród czynników normatywnych największy potencjał posiada motywacja do ochrony najbliższych, relatywnie niższy – patriotyzm tradycyjny (służba ojczyźnie). Najstąbiej motywująco oddziałuje postrzeganie szkolenia jako furtki do służby zawodowej bądź służby w WOT.

Różnice we wskazaniach czynników motywujących w grupach studentów wyodrębnionych ze względu na ich stosunek do udziału w szkoleniach wojskowych 2017/2018 są niewielkie i dotyczą raczej hierarchii najczęściej wybieranych czynników. Szczegóły przedstawiają wykresy 7 i 8.

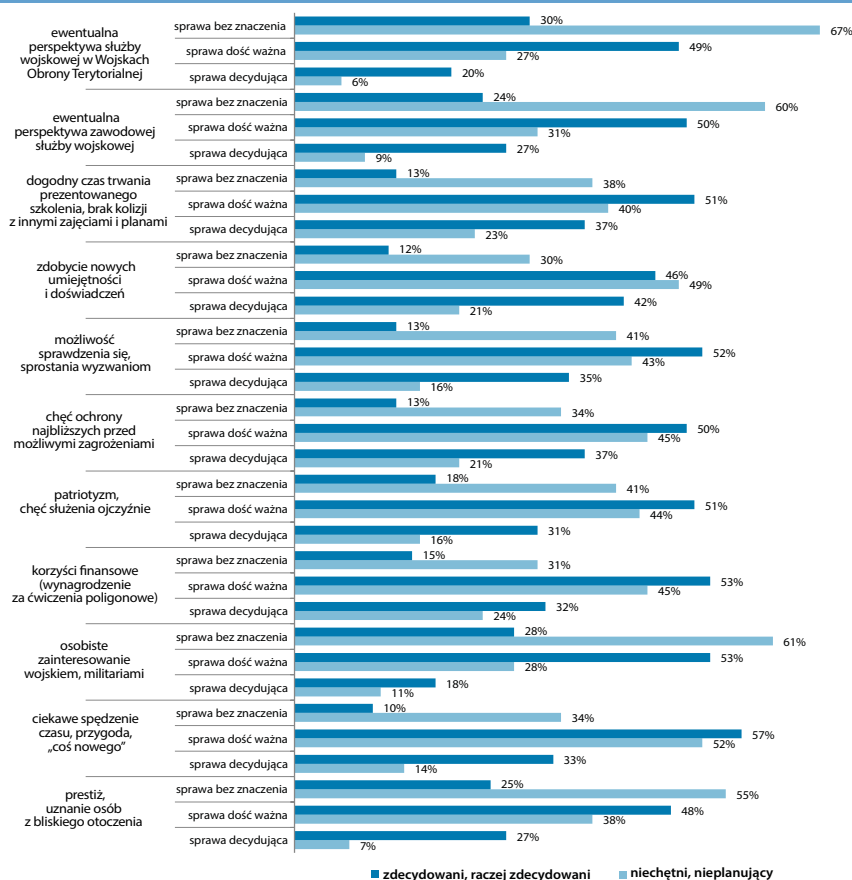
Wykres 4. Preferencje ogółu studentów dotyczące udziału w szkoleniu wojskowym 2017/2018⁵ – czynniki zachęcające i potencjalnie zachęcające

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań

⁵ Na stopień szeregowego zawodowego, podoficera lub w szkoleniu łączonym (szeregowy i podoficer).

Wykres 5. Preferencje wybranych grup studentów ze względu na deklarację chęci udziału w szkoleniu wojskowym 2017/2018⁶ – czynniki zachęcające i potencjalnie zachęcające

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań

WSKAZANIE TRZECH NAJWAŻNIEJSZYCH CZYNNIKÓW MOTYWUJĄCYCH

Badani z listy zaproponowanych im czynników mogli również wybrać te, które w największym stopniu motywują ich do udziału w szkoleniu. Wśród ogółu badanych najczęściej wskazywano następujące czynniki:

- korzyści finansowe (wynagrodzenie za ćwiczenia poligonowe) – 29% ogółu
- ciekawe spędzenie czasu, przygoda, „coś nowego” – 18% ogółu

⁶ Na stopień szeregowego zawodowego, podoficera lub w szkoleniu łączonym (szeregowy i podoficer).

- patriotyzm, chęć służenia ojczyźnie – 16% ogółu
- chęć ochrony najbliższych przed możliwymi zagrożeniami – 15% ogółu
- osobiste zainteresowanie wojskiem, militariami – 14% ogółu
- zdobycie nowych umiejętności i doświadczeń – 14% ogółu.

Czynniki najczęściej wymieniane **przez zdeklarowanych uczestników** szkoleń wojskowych 2017/2018 jako **w największym stopniu** motywujące to:

- korzyści finansowe (wynagrodzenie za ćwiczenia poligonowe) – 24%
- patriotyzm, chęć służenia ojczyźnie – 21%
- prestiż, uznanie osób z bliskiego otoczenia – 20%
- osobiste zainteresowanie wojskiem, militariami – 19%
- ciekawe spędzenie czasu, przygoda, „coś nowego” – 18%

6. CZYNNIKI SPOŁECZNO-DEMOGRAFICZNE A STOSUNEK DO OCHOTNICZEGO SZKOLENIA WOJSKOWEGO STUDENTÓW⁷

STUDIA I PLANY ZAWODOWE

Deklaracje dotyczące pewnego lub prawie pewnego udziału w szkoleniu wojskowym 2017/2018 pojawiają się częściej wśród studentów studiujących na dwóch kierunkach (26%) niż na jednym (16,3%). Czynnikiem różnicującym jest także rok studiów. O ile wśród studentów pierwszego roku prawie co ósma osoba (11,7%) była zdecydowana na udział w szkoleniu, to analogiczne deklaracje składał średnio co piąty student starszych lat (17,8% – drugi rok, 21,2% – trzeci rok).

Częściej swój udział w szkoleniu wojskowym deklarują studenci pracujący zarówno ci, którym praca zajmuje tyle samo lub więcej czasu niż studia (20,7%), jak i ci, którzy skłaniają się ku opinii, że bardziej czasochłonne są studia (20%). Wśród studentów niepracujących odsetek deklaracji udziału w szkoleniu wojskowym 2017/2018 wynosi 15,2% i jest niższy od średniej dla całej populacji (17,9%). Odsetek zgłaszających swój akces do szkolenia wojskowego jest wyższy od średniej zarówno wśród osób, które planują zakończyć edukację na poziomie licencjatu lub równorzędnym (22%), jak i tych, którzy aspirują do stopnia doktora (20%).

Nieco częściej niż ogół badanych udział w szkoleniu wojskowym deklarują osoby planujące w ciągu najbliższych dwóch–trzech lat kontynuować naukę (25,2%) lub łączyć dalszą edukację z pracą zarobkową (20,2%).

⁷ Przytoczone poniżej zależności są istotne statystycznie, $p < 0,05$.

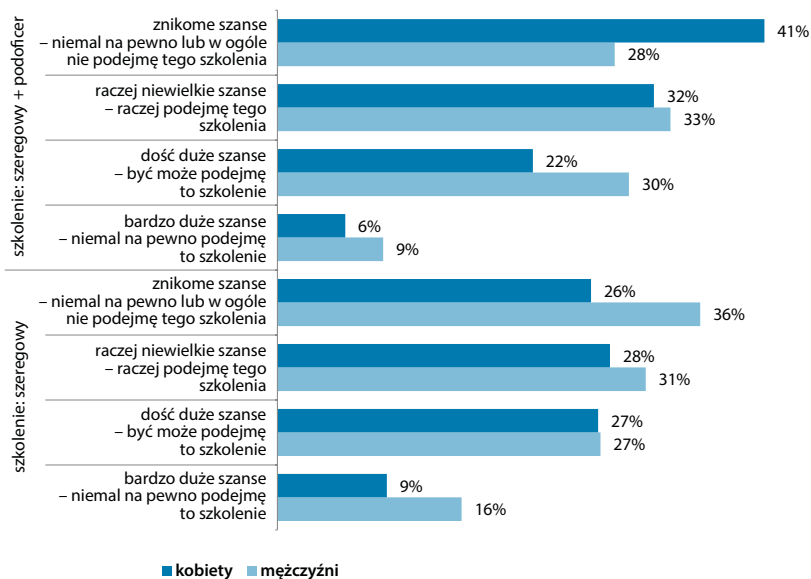
Warto zwrócić uwagę, że w przypadku powyższych trzech pytań, najniższy odsetek deklaracji uczestnictwa występuje wśród osób niezdecydowanych, nieposiadających wyraźnej wizji swojej przyszłości, wybierających odpowiedź „trudno powiedzieć”. W związku z powyższym można mieć uzasadnione oczekiwania, że szkolenie wojskowe przyciągnie osoby zdecydowane, mające konkretne plany co do własnej ścieżki rozwoju zawodowego.

Potwierdzeniem powyższej tezy jest pozytywna zależność między planami dotyczącymi przyszłej roli zawodowej a deklaracją udziału w szkoleniu. Zdecydowanie wyższy odsetek zdecydowanych na szkolenie (22%) można znaleźć wśród osób, które w przyszłości widzą się w roli kierownika, lidera itp., niż wśród osób, które nie wybierają takiej opcji.

PŁEĆ

Zainteresowanie szkoleniem wojskowym jest generalnie większe wśród mężczyzn niż wśród kobiet. Kobiety są bardziej zainteresowane szkoleniem na stopień szeregowego, podczas gdy relatywnie więcej mężczyzn deklaruje

Wykres 6. Deklaracje udziału w ochotniczych szkoleniach wojskowych w roku akademickim 2017/2018 wśród kobiet i mężczyzn

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań

lub rozważa udział w szkoleniu łączonym (na stopień szeregowego i podoficera w trakcie roku akademickiego). Deklaracje odnośnie szkolenia podoficerskiego zgłosiło zaledwie 14 studentek. Należy liczyć się z tym, że wedle szacunków badania studentki mogą stanowić ok. 40–45% zgłaszających się na szkolenia wojskowe w roku akademickim 2017/2018. Szczegóły przedstawia wykres 6.

ŚRODOWISKO SPOŁECZNE I RODZINNE

Wśród badanych, którzy deklarują na pewno lub prawie na pewno udział w szkoleniu wojskowym w roku akademickim 2017/2018 nie znajdujemy wielu cech, które w istotny statystycznie sposób wyróżniałyby tę grupę od ogółu badanych. W zasadzie można wskazać na dwie charakterystyki. Po pierwsze wykształcenie rodziców. W grupie tej mamy więcej osób, których matki mają wykształcenie zawodowe oraz mniejszy niż wśród ogółu badanych odsetek respondentów, których matki mają ukończone studia wyższe. Po drugie posiadanie w rodzinie byłych żołnierzy zawodowych lub aktualnie pełniących służbę. Wśród zadeklarowanych uczestników szkolenia wojskowego więcej niż jednego żołnierza zawodowego ma wśród swoich bliskich blisko co trzeci (32%), a jednego – co czwarty (27%) respondent.

ZAINTERESOWANIA

Osoby deklarujące udział w którymkolwiek ze szkoleń wojskowych w roku akademickim 2017/2018 bądź rozważające taką możliwość wykazują większe zainteresowanie historią i wojskiem, a rzadziej kulturą i sztuką. Wśród mężczyzn z tej grupy częściej spotkamy interesujących się sportem i Internetem, a u kobiet bardziej interesujące się ekonomią, motoryzacją i wędkarstwem/towietwem niż modą, zdrowiem i kulturą. Na tej podstawie można postawić hipotezę, że o ile zainteresowania ochotników – mężczyzn nie odbiegają w dużym stopniu od zainteresowań ogółu studentów, to w przypadku kobiet są nieco inne niż wśród reszty badanych studentek.

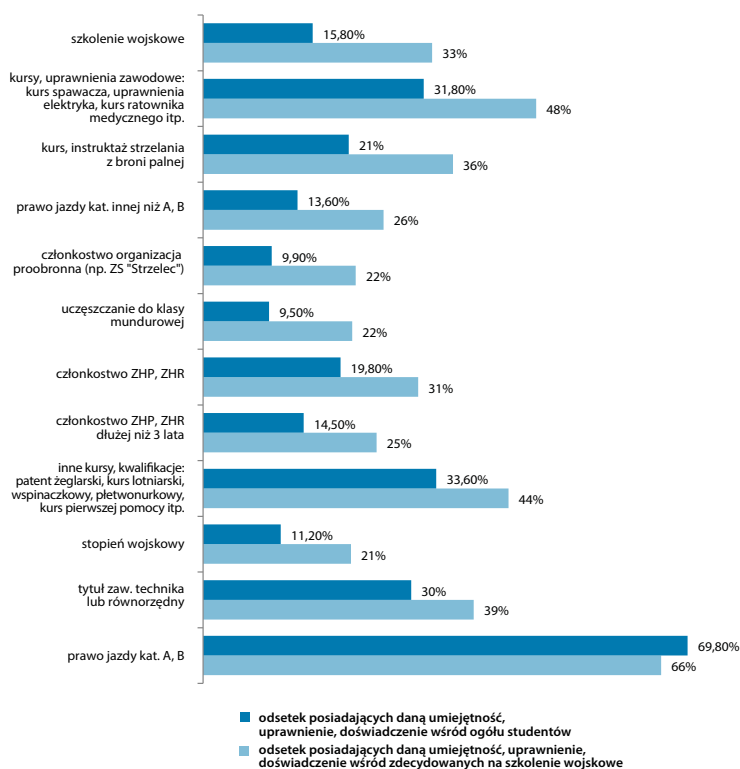
UMIĘTNOŚCI, UPRAWNIENIA, PRZYNALEŻNOŚĆ, DOŚWIADCZENIA

W obu badanych grupach, wśród zdecydowanych i raczej zdecydowanych na udział w szkoleniu wojskowym, możemy znaleźć częściej osoby, które mają doświadczenie w kierowaniu działaniami zespołu, uprawiają sport, były

członkami organizacji harcerskich i/lub proobronnych, mają za sobą jakiś rodzaj przeszkolenia wojskowego, ale jednocześnie częściej w ciągu ostatniego roku były na zwolnieniach lekarskich. Więcej jest wśród nich osób posiadających prawo jazdy oraz innego rodzaju uprawnienia zawodowe i certyfikaty.

Prognoza pozwala wyciągnąć wnioski, że grupa zdecydowanych na szkolenie posiada umiejętności zawodowe i profesjonalne przydatne z punktu widzenia pełnienia służby wojskowej. Przykładowo wśród deklarujących chęć udziału w szkoleniu wojskowym, ponad jedna czwarta osób ma prawo jazdy kategorii innej niż B, jedna trzecia odbyła jakąkolwiek formę przeszkolenia, instruktazu postępowania się bronią palną, a blisko 40% respondentów ma tytuł technika lub równorzędny. Szczegóły przedstawia wykres 7.

Wykres 7. Umiejętności, uprawnienia, doświadczenia w grupie osób zdecydowanych na udział w szkoleniu wojskowym w roku akademickim 2017/2018 na tle ogółu badanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań

7. NAJWAŻNIEJSZE WNIOSKI Z BADAŃ

- Zawodowa służba wojskowa nie jest docelową opcją zatrudnienia wskazywaną przez dużą grupę studentów. Biorą ją pod uwagę relatywnie rzadziej niż służbę w służbach mundurowych. Jednocześnie grupa zdecydowanych na wstąpienie do wojska i rozważających taką możliwość jest na tyle liczna, że teoretycznie powinna zabezpieczyć zapotrzebowanie kadrowe SZ RP.
- Poziom zainteresowania służbą w Wojskach Obrony Terytorialnej jest zbliżony do Zawodowej Służby Wojskowej, jednak osoby chcące służyć w WOT nie zawsze deklarują zainteresowanie służbą zawodową – i odwrotnie. Świadczy to o tym, że te dwie formacje są postrzegane jako inne formuły służby, co pośrednio jest argumentem na rzecz lepszej informacji dotyczącej specyfiki WOT.
- Zainteresowanie – przynajmniej na poziomie deklaratywnym – studentów ochotniczym szkoleniem wojskowym jest duże. Co drugi badany nie wyklucza zgłoszenia się na szkolenie. W tej grupie mieści się podgrupa praktycznie deklarujących pewny udział – stanowi ona blisko 20% ogółu.
- Około 40–50% deklarujących chęć wzięcia udziału w szkoleniach wojskowych stanowią studentki.
- W grupie studentów zdecydowanych na odbycie szkolenia wojskowego w roku akademickim 2017/2018, ponad 40% osób, wedle deklaracji, podejmie lub rozważy podjęcie służby w WOT. Analogiczny odsetek dla wszystkich badanych wynosi zaledwie 18%.
- Czynniki zachęcające do podjęcia służby wojskowej mają zarówno charakter pragmatyczny (wynagrodzenie, zdobycie umiejętności), jak i emocjonalny (chęć przeżycia czegoś nowego, przygody, sprawdzenia siebie). Na tle tych motywatorów relatywnie niewielkie są oczekiwania odnośnie znalezienia docelowego zatrudnienia w wojsku. Najbardziej zniechęca badanych do szkolenia wojskowego brak zainteresowania wojskiem. W grupie osób rozważających decyzję i wahających się istotna jest obawa dotycząca znalezienia czasu i pogodzenia zajęć na uczelni ze szkoleniem wojskowym.
- Poszukując możliwości popularyzacji szkolenia wojskowego, studenci wskazują m.in. na podniesienie wynagrodzeń za pobyt na poligonie, integrację szkolenia z programem studiów (zaliczenie WF, przyznanie punktów ECTS) oraz na konieczność przeprowadzenia akcji informacyjnej.
- Osoby zgłaszające swój udział w szkoleniach posiadają cechy pożądane z punktu widzenia służby wojskowej. Są to młodzi ludzie mający

doświadczenie w kierowaniu grupą, zespołem, nierzadko wyniesione z harcerstwa lub organizacji o charakterze paramilitarnym. W grupie tej częściej niż wśród ogółu studentów znajdują się osoby z uprawnieniami zawodowymi, kursami itp. potencjalnie przydatnymi w wojsku. Ponadto są to młodzi ludzie o pragmatycznym podejściu do życia, raczej potrafiący planować swoją przyszłość.

- Grupa osób zdecydowanych na szkolenia wojskowe charakteryzuje się pozytywnym stosunkiem do Wojska Polskiego, korzystnie ocenia również działania rządu i władz RP w zakresie polityki obronnej państwa.

ABSTRACT

Majority of Polish students declares patriotism and proud of Poland's history. More than 60% of respondents trust to the armed Forces and declares respect to Polish Soldiers, who are founded as well trained and prepared to possible future military conflicts. Around half of the students support particular decisions of government connected with rising up military readiness of Poland. Around 15% of respondents declares preliminary interest in professional military service or territorial military service. Twice high number (30%) declares willingness of participation in voluntary military training dedicated for students.

KEY WORDS

students, military service, armed forces, territorial defense, military training, Academic Legion, patriotism, patriotic attitudes, defense policy.